

فریاد آفریقا

سروده‌هایی از شاعرانِ تانزانیا
(سرزمین فقر و جنگل)

گردآورنده

ریچارد اس. مبالا

ترجمه و تدوین

حسن گل محمدی



تهران - ۱۳۹۸

فهرست

- پیشگفتار ۱ ۱۱
- پیشگفتار ۲ ۱۷
- یک روز خواهی آموخت - جوانی ام ویکوسا ۳۴
- من عاشق پایان‌های خوب هستم - مانگاجی کینگاری مباگها ۳۶
- فکر کردن ممنوع است - جوانی ام ویکوسا ۳۸
- سرسختی - مانگاجی کینگازی مباگها ۴۲
- بی‌عاطفگی معنوی - ئی.ال. بارگو ۴۶
- سرهای تو خالی - جوانی ام ویکوسا ۵۰
- صداهایی از طبیعت وحشی - الیوت اس. مگوای ۵۲
- بنویس - کاجوبی ۵۶
- آرزوهای یک قهرمان - اسحاق مروما ۶۶
- سرود روستا - ریچارد س. مابالا ۷۰
- آنگاه که تنهایی - اریک سیکو جوانگ ماریو ۸۰
- آیا تصور نمی‌کنی که من نیز در رنجم؟ اریک سیکو جوانگ ماریو ۸۲
- ترانه کابولا - سنگوندو موونگی ۸۴

یک صبح زیبا - اریک سیکو جوانگ ماریو ۱۰۲
 پیشرفت و توسعه - کوندی فاراجا ۱۰۴
 دایناسور، نگاه کن - الیوت اس مگوای ۱۱۲
 مرگ به چه می ماند؟ اریک سیکو جوانگ ماریو ۱۱۸
 زیر نور مهتاب - حیوانی ام ویکوسا ۱۲۰
 ناخشنودی - مانگاجی کینگازی ام ماباگا ۱۲۴
 مرگ - ئی.ال. بارگو ۱۲۸
 سرنوشت (آینده) لعنتی - ماکاندو ئی ای ماندیا ۱۳۴
 زیبایی از دست رفته - حیوانی ام ویکوسا ۱۴۴
 می خواهی بدانی؟ - اریک سیکو جوانگ ماریو ۱۴۸
 مادر ماتم زده - حیوانی ام ویکوسا ۱۵۰
 کودک در حال مرگ - فریمن پیتر لوامبا ۱۵۴
 به نقشه نگاه کن - کاجوبی ۱۵۸
 به دوزخ می آیم - حیوانی ام ویکوسا ۱۶۴
 زمانی که می گویم تو را دوست دارم - حیوانی ام ویکوسا ۱۶۸
 خود را نشان بده - اسحاق مروما ۱۷۲
 علف های هرزه - ریچارد اس مابالا ۱۷۸
 سگه سیمین - کارا ماگی اینوسنت ۱۸۸
 سرچشمه حیات - اریک سیکو جوانگ ماریو ۱۹۲
 محاکمه - اریک سیکو جوانگ ماریو ۱۹۶
 طلوع خورشید - حیوانی ام ویکوسا ۱۹۸
 زندگی کن و بمیر - کوندی فاراجا ۲۰۰
 هنوز کریسمس نشده - جوانی ام ویکوسا ۲۰۶

رونق و شکوفایی جامعه - کاجوبی ۲۱۰
 سوسیالیست ها - ریشارد اس. مابالا ۲۱۸
 وقتی کار دیگر کار نیست - الیوت. اس مگوای ۲۲۶
 پژواک ها - کوندی فاراجا ۲۴۲
 چشمان خون گرفته من - فریمن پیتر لوامبا ۲۵۰
 به اهل بصیرت (تیزبین) - جوانی ام ویکوسا ۲۵۴
 چه احساسی می کنی؟ اریک سیکو جوانگ ماریو ۲۵۸
 ترس خدایان را آفرید - اریک سیکو جوانگ ماریو ۲۶۰
 روی من حساب مکن - حیوانی ام ویکوسا ۲۶۲
 کشمکش بی هدف - حیوانی ام ویکوسا ۲۶۶
 خوشبختی واژگونه - مانگاجی. کینگازی ماباگا ۲۷۰
 زمزمه ها - مانگاجی. کینگازی ماباگا ۲۷۶
 بِن آنی - مانگاجی. کینگازی ماباگا ۲۷۸
 خاتن ما - مانگاجی، کینگازی ماباگا ۲۸۲
 اشک های بی پاسخ - فریمن پیتر لامبا ۲۸۴
 دندان ها (اعضاء) بردگی - مانگاجی. کینگازی ماباگا ۲۸۸
 روح ها - مانگاجی. کینگازی ماباگا ۲۹۰
 آگوستیانای مقدس - حیوانی ام ویکوسا ۲۹۲
 از دست رفته - اسحاق مروما ۲۹۶
 خروس مغرور - ریچارد اس. مابالا ۳۰۰
 کک زدن مضاعف - ریچارد اس. مابالا ۳۰۸
 منحرف شدن - حیوانی ام ویکوسا ۳۱۴
 تراژدی جوانی - کیبوتا، او ۳۱۸

۳۲۴ درود بر اوجاما - کوندی فاراجا
۳۳۴ ستایش‌های پر سروصدا - جیوانی ام ویکوسا
۳۳۸ من یک جنگنده‌ام - جیوانی ام ویکوسا
۳۴۲ گدا در ضیافت - اسحاق مَرُوما
۳۴۸ درخشش در لباس (ردای) شیری رنگ - مانگاجی. کینگازی ماباگها
۳۵۲ باران - مانگاجی. کینگازی ماباگها
۳۵۴ دیوانسالار (مأمور دولت) - ریچارد اس. مابالا
۳۶۰ منطق - کاجوبی
۳۶۸ دو سگ در دروازه - جیوانی ام ویکوسا
۳۷۲ شکمبارہ (رانت‌خوار) - اسحاق مَرُوما
۳۸۰ شوهران ما - کاجوبی
۳۸۸ آشوب در کاخ - جیوانی ام ویکوسا
۳۹۶ نیازی به آتش‌نشان نخواهیم داشت - اسحاق مَرُوما
۴۰۲ فقط بنشین، ای ظالم، فقط بنشین - اسحاق مَرُوما
۴۰۸ ما فریاد خواهیم زد، آتش‌بس در کریسمس نه - کاجوبی
۴۱۶ پرتو طلوع آفتاب - اریک سیکو جوانگماریو
۴۲۰ به دامن تو می‌چسبم - اریک سیکو جوانگماریو
۴۲۲ من با بحث و استدلال از تو دفاع می‌کنم - اریک سیکو جوانگماریو
۴۲۴ زن فقیر - جیوانی ام ویکوسا

پیشگفتار ۱

هنگامی که هواپیما در فرودگاه دارالسلام به زمین نشست هرگز فکر نمی‌کردم به سرزمینی از شگفتی‌ها گام نهاده‌ام. سرزمین فقر و جنگل. با مردمی آرام و کنجکاو. غرق در اوهام و خرافات. سرگرم به سنت‌های قبیله‌ای. در دومین قارهٔ بزرگ جهان. راز دار قداست زمین. سرزمین پوشیده از جنگل و دریاچه و رودخانه. با طبیعتی وحشی که زندگی مردم را همچون مادری مهربان در آغوش گرفته است. مادری پرمحبت ولی بی‌رمق از جور استعمار و استعمارگران.

قاره‌ای با غرورِ قلّهٔ کلیمانجارو، آرامش دریاچهٔ تانگانیکا، غرش بی‌امان رود نیل، دور از هیاهوی تمدن و تکنولوژی انسان‌کش. با جلگه‌ها و دشت‌های گسترده و سبز. کویرهای خشک و گرم. ابرهای تیلگون و بی‌قرار و تعامل زندگی انسان و طبیعت در کنار یکدیگر.

— و تانزانیا، سرزمینی اساطیری در کنار اقیانوس هند، با درجه حرارت ۲۱ الی ۳۵ سانتی‌گراد، با بلندترین و کوتاه‌ترین مناطق آفریقا، دریاچه‌ها و رودهای متعدد و جزایر بکر و دیدنی زنگبار. زبان مستقل

سواحیلی که مهاجمان نتوانستند آن را عوض کنند. سرزمین خط مقدم مبارزه با استعمار و تبعیض نژادی.

... و شهر دارالسلام. دروازه ورود به آفریقا. با قدمت زیاد و فعالیتی چشمگیر. با ظاهری غرب زده و درونی سنتی. با کلیساهایی در لباس مذهب و تبلیغ فرهنگ استعمار. مساجدی آرام و روحبخش. مرکز بزرگترین دانشگاه آفریقایی که اغلب بزرگان و مبارزان استعمارستیز را پرورش داده است.

... و با مردمی عمیقاً فرهنگی، اسیر اوهام، تخیلات و باورهای غیرواقعی برگرفته از محیط خاص زندگی. خمیده زیر بار فشار استعمارگران. بی اعتماد به غربیان. وابسته به فرهنگ سنتی و قبیله‌ای. معتقد به قدرت ماوراءالطبیعه. تشنه آزادی و آزادی خواهی.

... و اینک من در این سرزمین. به دنبال گم شده خود هستم. در جستجوی انسان‌هایی با نگاه آرام و درونی پرغوغا. در فرصتی یک ساله در این دیار. اهل دلی می‌جویم تا گم شده خود را به کمک او پیدا کنم.

هر کسی در اینجا دنبال چیزی است. غربی‌ها به فکر چپاول ثروت طبیعی انسان‌های فقیر، سیاست‌مداران در تکاپوی تسخیر فکرها و اندیشه‌ها و ایجاد حکومت دست‌نشانده. مهاجران در کسب امتیازهای تجاری و فروش محصولات خود. حکمرانان محلی فرو رفته در شوک تغییرات فروریزی بلوک‌های سیاسی جهان و «ناایر» رهبر مبارزات استقلال طلبانه مردم آفریقا و تانزانیا، پس از ۲۵ سال حکومت، در فکر سپردن امور اداره کشورش به نیروهای جوان‌تر و

برگشت به روستای محل زادگاهش برای کشاورزی.

... و من به دنبال یافتن شاعری، ادیبی یا انجمنی از فرهیختگان تا آنکه ره‌آوردی از این سفر با خود همراه ببرم. در این تکاپو با پی‌گیری فراوان سرانجام مجموعه شعری به من هدیه شد توسط شاعری که در کلبه خود برایم از سروده‌هایش خواند. با زبان سواحیلی که آمیخته از لغات محلی، عربی، فارسی، هندی، انگلیسی و پرتغالی است. در کلبه‌ای محقر که فقر تنها سرمایه او بود و تن‌پوشی مندرس بر تن داشت با ریشی دراز و پیکری استخوانی و نحیف و صدایی رسا و پر قدرت. با چشمانی پر فروغ که به سوی آینده‌ای امیدوار نگاه می‌کرد.

... و اینک من و شما و این مجموعه شعر از سروده‌های شاعران کشور تانزانیا. سرزمین فقر و جنگل. نمونه‌هایی زیبا و دلنشین از «فریاد انسان آفریقایی». شاعران این مجموعه جوانانی هستند که در بحران استعمار و سیاست‌زدگی و سوسیالیسم و استقلال آفریقا بزرگ شده‌اند.

آنها درباره رنج مردم تحت استعمار امپریالیست‌ها سخن می‌گویند. از ایدئولوژی‌هایی صحبت می‌کنند که آینده‌شان را در هاله‌ای از ابهام فرو برده است. این شاعران سؤالات و نیازهای مردم جامعه‌ای را مطرح می‌کنند که دوست دارند، حداقل‌های یک زندگی معمولی را داشته باشند.

این مجموعه اشعار به صورت گلچین از میان سروده‌های گروهی از شاعران تانزانیایی انتخاب شده و نتیجه همفکری و تلاش